

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

.....

• No.Φ09222/5772

**ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΗΣ UNESCO
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ
ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΑ**

Υιοθετήθηκε κατά την 31^η Σύνοδο
της Γενικής Διάσκεψης
της UNESCO
ΠΑΡΙΣΙ, 2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2001

“Ο πολιτιστικός πλούτος του κόσμου είναι η πολυμορφία του στο διάλογο”

Η Οικουμενική Διακήρυξη της UNESCO για την Πολιτιστική Πολυμορφία υιοθετήθηκε ομόφωνα σε πολύ ιδιαίτερες συνθήκες. Ήρθε προς ψήφιση μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, και η Γενική Διάσκεψη της UNESCO, η οποία πραγματοποιούσε την 31η σύνοδό της, ήταν η πρώτη συνεδρίαση σε υπουργικό επίπεδο που έλαβε χώρα μετά από αυτά τα τρομερά γεγονότα. Αποτέλεσε ευκαιρία προκειμένου τα κράτη να επαναβεβαιώσουν την πεποίθησή τους ότι ο διαπολιτισμικός διάλογος είναι η καλύτερη εγγύηση για την ειρήνη και να απορρίψουν ευθέως τη θεωρία της αναπόφευκτης σύγκρουσης μεταξύ των πολιτισμών.

Ένα κείμενο τόσο ευρέος φάσματος αποτελεί πρωτιά για τη διεθνή κοινότητα. Αναδεικνύει την πολιτιστική πολυμορφία στο επίπεδο της "κοινής κληρονομιάς της ανθρωπότητας", "τόσο απαραίτητη για την ανθρωπότητα όσο και η βιοποικιλότητα για τη φύση" και καθιστά την υπεράσπισή της ηθική επιταγή, άρρηκτα συνδεδεμένη με το σεβασμό για την αξιοπρέπεια του ατόμου.

Η Διακήρυξη αποσκοπεί αφενός στη διατήρηση της πολιτιστικής πολυμορφίας ως ζωντανού και, επομένως, ανανεώσιμου θησαυρού που δεν πρέπει να θεωρείται αμετάβλητη κληρονομιά, αλλά διεργασία που εγγυάται την επιβίωση της ανθρωπότητας, και αφετέρου στην πρόληψη του διαχωρισμού και του φονταμενταλισμού που, στο όνομα των πολιτιστικών διαφορών, καθαγιάζουν αυτές τις διαφορές και, άρα, έρχονται σε σύγκρουση με το μήνυμα της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Η Οικουμενική Διακήρυξη καθιστά σαφές ότι κάθε άτομο πρέπει να αναγνωρίζει όχι μόνο τη διαφορετικότητα σε όλες τις μορφές της, αλλά και τον πλουραλισμό της δικής του ταυτότητας, μέσα σε κοινωνίες που είναι οι ίδιες πλουραλιστικές.

Μόνο με αυτό τον τρόπο μπορεί να διατηρηθεί η πολιτιστική πολυμορφία ως εξελικτική διαδικασία και ως ικανότητα έκφρασης,

δημιουργίας και καινοτομίας. Έτσι έχει ξεπεραστεί η συζήτηση μεταξύ των χωρών που θα επιθυμούσαν να υπερασπιστούν τα πολιτιστικά αγαθά και τις υπηρεσίες "τα οποία, ακριβώς επειδή είναι φορείς ταυτότητας, αξιών και νοήματος, δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως απλά εμπορεύματα ή καταναλωτικά αγαθά", και των χωρών που θα ήλπιζαν να προωθήσουν τα πολιτιστικά δικαιώματα, καθώς οι ανωτέρω δύο προσεγγίσεις συνενώνονται από τη Διακήρυξη, η οποία έχει υπογραμμίσει την αιτιώδη σχέση που συνδέει τις δύο συμπληρωματικές στάσεις.

Η μία προσέγγιση δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς την άλλη. Η Διακήρυξη, η οποία συνοδεύεται από τις βασικές γραμμές ενός σχεδίου δράσης, μπορεί να αποτελέσει εξαιρετικό εργαλείο ανάπτυξης, ικανό να εξανθρωπίσει την παγκοσμιοποίηση.

Φυσικά, δεν παραθέτει οδηγίες, αλλά γενικές κατευθυντήριες γραμμές που θα μετουσιωθούν σε ρηξικέλευθες πολιτικές των κρατών-μελών στο ιδιαίτερο περιβάλλον τους, σε σύμπραξη με τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών.

Η παρούσα Διακήρυξη, η οποία αντιπαραθέτει στον εσωστρεφή φονταμενταλισμό την προοπτική ενός πιο ανοικτού, δημιουργικού και δημοκρατικού κόσμου, αποτελεί σήμερα ένα από τα ιδρυτικά κείμενα της νέας ηθικής που προωθεί η UNESCO στις αρχές του εικοστού πρώτου αιώνα. Ελπίζω ότι, μια μέρα, θα μπορέσει να αποκτήσει την ίδια ισχύ με την Οικουμενική Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Koïchiro Matsuura

Γενικός Διευθυντής

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ,

Προσηλωμένη στην πλήρη εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών που διακηρύχθηκαν στην Οικουμενική Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και άλλα, παγκοσμίως αναγνωρισμένα νομικά κείμενα, όπως τα δύο Διεθνή Σύμφωνα του 1966 για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, καθώς και για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, αντίστοιχα,

Υπενθυμίζοντας ότι το Προοίμιο του Καταστατικού της UNESCO βεβαιώνει "ότι η αξιοπρέπεια του ανθρώπου, απαιτούσα τη διάδοση της μόρφωσης και της εκπαίδευσης σε όλους, εν όψει της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της Ειρήνης, επιβάλλει, για όλα τα Έθνη, την εκπλήρωση ιερών υποχρεώσεων, με πνεύμα αμοιβαίας βοήθειας",

Υπενθυμίζοντας, επίσης, το Άρθρο I του Καταστατικού, το οποίο αναθέτει στην UNESCO, μεταξύ άλλων σκοπών, να προτείνει τα "διεθνή σύμφωνα τα οποία κρίνει ωφέλιμα για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιδεών, δια του λόγου και των συμβόλων",

Αναφερόμενη στις διατάξεις που αφορούν την πολιτιστική πολυμορφία και την άσκηση των πολιτιστικών δικαιωμάτων στα διεθνή κείμενα που έχει θέσει σε ισχύ η UNESCO,¹

Επαναβεβαιώνοντας ότι ο πολιτισμός θα πρέπει να θεωρείται ως το σύνολο διακριτών πνευματικών, υλικών, διανοητικών και συναισθηματικών χαρακτηριστικών της κοινωνίας ή μιας κοινωνικής ομάδας, και ότι

¹ Μεταξύ των οποίων, ειδικότερα, τη Συμφωνία της Φλωρεντίας του 1950 και του Πρωτοκόλλου αυτής του Ναϊρόμπι του 1976, την Οικουμενική Σύμβαση Πνευματικών Δικαιωμάτων του 1952, τη Διακήρυξη των Αρχών της Διεθνούς Πολιτιστικής Συνεργασίας του 1966, τη Σύμβαση που αφορά στα ληπτέα Μέτρα για την Απαγόρευση και Παρεμπόδιση της Παράνομης Εισαγωγής, Εξαγωγής και Μεταβίβασης της Κυριότητας των Πολιτιστικών Αγαθών του 1970, τη Σύμβαση για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς του 1972, τη Διακήρυξη για τη Φυλή και τη Φυλετική Προκατάληψη του 1978, τη Σύσταση σχετικά με το Καθεστώς του Καλλιτέχνη του 1980, και τη Σύσταση για την Προστασία του Παραδοσιακού και Λαϊκού Πολιτισμού του 1989.

περιλαμβάνει, εκτός από τις τέχνες και τα γράμματα, τον τρόπο ζωής, τους τρόπους συμβίωσης, τα συστήματα αξιών, τις παραδόσεις και τα πιστεύω,²

Σημειώνοντας ότι ο πολιτισμός βρίσκεται στην καρδιά των σύγχρονων συζητήσεων για την ταυτότητα, την κοινωνική συνοχή και την ανάπτυξη μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση,

Βεβαιώνοντας ότι ο σεβασμός της πολυμορφίας των πολιτισμών, η ανεκτικότητα, ο διάλογος και η συνεργασία, μέσα σε ένα κλίμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης και κατανόησης, αποτελούν μερικές από τις καλύτερες εγγυήσεις για την παγκόσμια ειρήνη και ασφάλεια,

Προσβλέποντας στην επίτευξη μεγαλύτερης αλληλεγγύης βάσει της αναγνώρισης της πολιτισμικής πολυμορφίας, της συνειδητοποίησης της ενότητας της ανθρωπότητας και της ανάπτυξης διαπολιτισμικών ανταλλαγών,

Θεωρώντας ότι η διαδικασία της παγκοσμιοποίησης, η οποία διευκολύνεται από την ταχεία εξέλιξη των νέων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας, αν και αποτελεί πρόκληση για την πολιτιστική πολυμορφία, δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για ανανέωση του διαλόγου ανάμεσα στις διάφορες κουλτούρες και πολιτισμούς,

Γνωρίζοντας την ειδική εντολή που έχει ανατεθεί στην UNESCO, εντός του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, για τη διασφάλιση της διατήρησης και προώθησης της γόνιμης πολυμορφίας των πολιτισμών,

Διακηρύσσει τις ακόλουθες αρχές και υιοθετεί την παρούσα Διακήρυξη:

² Ο ορισμός αυτός είναι σύμφωνος με τα συμπεράσματα της Παγκόσμιας Διάσκεψης για την Πολιτιστική Πολιτική (MONDIACULT, Πόλη Μεξικού, 1982), της Παγκόσμιας Επιτροπής για τον Πολιτισμό και την Ανάπτυξη (Η Δημιουργική μας Πολυμορφία, 1995), και της Διακυβερνητικής Διάσκεψης για την Πολιτιστική Πολιτική υπέρ της Ανάπτυξης (Στοκχόλμη, 1998).

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ, ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΑ ΚΑΙ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ

ΑΡΘΡΟ 1 Πολιτιστική πολυμορφία: η κοινή κληρονομιά της ανθρωπότητας

Ο πολιτισμός προσλαμβάνει διάφορες μορφές στο χρόνο και το χώρο. Αυτή η πολυμορφία είναι ενσωματωμένη στη μοναδικότητα και τον πλουραλισμό της ταυτότητας των ομάδων και των κοινωνιών που αποτελούν την ανθρωπότητα. Ως πηγή ανταλλαγών, καινοτομίας και δημιουργικότητας, η πολιτιστική πολυμορφία είναι τόσο απαραίτητη για την ανθρωπότητα, όσο απαραίτητη είναι η βιοποικιλότητα για τη φύση. Υπό αυτή την έννοια, συνιστά κοινή κληρονομιά της ανθρωπότητας και πρέπει να αναγνωρίζεται και να βεβαιώνεται προς όφελος της σημερινής αλλά και των μελλοντικών γενεών.

ΑΡΘΡΟ 2 Από την πολιτιστική πολυμορφία στον πολιτιστικό πλουραλισμό

Στις όλο και πιο πολύμορφες κοινωνίες μας, είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί η αρμονική αλληλεπίδραση μεταξύ ανθρώπων και ομάδων με πολλαπλές, ποικίλες και δυναμικές πολιτιστικές ταυτότητες, καθώς και η προθυμία τους να συμβιώσουν. Οι πολιτικές που ευνοούν την ένταξη και τη συμμετοχή όλων των πολιτών αποτελούν εγγυήσεις για την κοινωνική συνοχή, τη ζωτικότητα της κοινωνίας των πολιτών και την ειρήνη. Βάσει αυτού του ορισμού, ο πολιτιστικός πλουραλισμός συνιστά την πολιτική απάντηση στο γεγονός της πολιτιστικής πολυμορφίας. Άρρηκτα συνδεδεμένος με το δημοκρατικό πλαίσιο, ο πολιτιστικός πλουραλισμός συμβάλλει στις πολιτιστικές ανταλλαγές και στην άνθηση της δημιουργικής ικανότητας που στηρίζει τη δημόσια ζωή.

ΑΡΘΡΟ 3 Η πολιτιστική πολυμορφία ως παράγοντας ανάπτυξης

Η πολιτιστική πολυμορφία διευρύνει το φάσμα των επιλογών που είναι διαθέσιμες σε όλους. Αποτελεί μία από τις πηγές της ανάπτυξης, η οποία γίνεται αντιληπτή όχι απλώς υπό τους όρους της οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και ως μέσο επίτευξης μιας πιο ικανοποιητικής διανοητικής, συναισθηματικής, ηθικής και πνευματικής ύπαρξης.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΑΡΘΡΟ 4 Τα ανθρώπινα δικαιώματα ως εγγυήσεις για την πολιτιστική πολυμορφία

Η υπεράσπιση της πολιτιστικής πολυμορφίας αποτελεί ηθική επιταγή, αδιαχώριστη από το σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Υποδηλώνει τη δέσμευση για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, ιδίως των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες και των δικαιωμάτων των αυτοχθόνων λαών. Κανένας δεν μπορεί να επικαλεστεί την πολιτιστική πολυμορφία για να παραβιάσει τα ανθρώπινα δικαιώματα που εγγυάται το διεθνές δίκαιο, ούτε για να περιορίσει το πεδίο εφαρμογής τους.

ΑΡΘΡΟ 5 Τα πολιτιστικά δικαιώματα ως περιβάλλον ενδυνάμωσης της πολιτιστικής πολυμορφίας

Τα πολιτιστικά δικαιώματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα οποία είναι οικουμενικά, αδιαίρετα και ανεξάρτητα. Η άνθηση της δημιουργικής πολυμορφίας απαιτεί την πλήρη εφαρμογή των πολιτιστικών δικαιωμάτων, όπως ορίζονται στο Άρθρο 27 της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και στα Άρθρα 13 και 15 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα. Ως εκ τούτου, όλοι οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να εκφράζονται, καθώς και να δημιουργούν και να διαδίδουν το έργο τους στη γλώσσα της επιλογής τους, και ιδίως στη μητρική τους γλώσσα. Όλοι οι άνθρωποι δικαιούνται ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση που σέβεται πλήρως την πολιτιστική τους ταυτότητα. Επιπλέον, όλοι οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στην πολιτιστική ζωή της επιλογής τους και να ασκούν τις δικές τους πολιτιστικές πρακτικές, υπό τον όρο του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

ΑΡΘΡΟ 6 Προς την κατεύθυνση της πρόσβασης όλων των ανθρώπων στην πολιτιστική πολυμορφία

Κατά τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιδεών, δια του λόγου και των συμβόλων, θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα προκειμένου όλοι οι πολιτισμοί να μπορούν να εκφράζονται και να γίνονται γνωστοί. Η ελευθερία της έκφρασης, ο πλουραλισμός των ΜΜΕ, η πολυγλωσσία, η ίση πρόσβαση στην τέχνη και τις επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις, συμπεριλαμβανομένων των γνώσεων σε ψηφιακή μορφή, και η δυνατότητα όλων των πολιτισμών να έχουν πρόσβαση στα μέσα έκφρασης και διάδοσης αποτελούν τις εγγυήσεις της πολιτιστικής πολυμορφίας.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

ΑΡΘΡΟ 7 Η πολιτιστική κληρονομιά ως αστείρευτη πηγή δημιουργικότητας

Η δημιουργία τροφοδοτείται από τις ρίζες της πολιτιστικής παράδοσης, αλλά ανθίζει όταν έρχεται σε επαφή με άλλους πολιτισμούς. Για το λόγο αυτό, η κληρονομιά σε όλες τις μορφές της πρέπει να προστατεύεται, να εμπλουτίζεται και να παραδίδεται στις μελλοντικές γενεές ως τεκμήριο της εμπειρίας και της φιλοδοξίας του ανθρώπου, προκειμένου να καλλιεργείται η δημιουργικότητα στις ποικίλες μορφές της και να εμπνέει γνήσιο διάλογο μεταξύ των πολιτισμών.

ΑΡΘΡΟ 8 Πολιτιστικά αγαθά και υπηρεσίες: εμπορεύματα μοναδικού είδους

Στο πλαίσιο των τρεχουσών οικονομικών και τεχνολογικών αλλαγών, που προσφέρουν τεράστιες προοπτικές για δημιουργία και καινοτομία, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην πολυμορφία της προσφοράς δημιουργικού έργου, στη δέουσα αναγνώριση των δικαιωμάτων των δημιουργών και των καλλιτεχνών και στην ιδιαιτερότητα των πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών τα οποία, ακριβώς επειδή είναι φορείς ταυτότητας, αξιών και νοήματος, δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως απλά εμπορεύματα ή καταναλωτικά αγαθά.

ΑΡΘΡΟ 9 Οι πολιτιστικές πολιτικές ως καταλύτης για τη δημιουργικότητα

Εκτός από τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας ιδεών και έργων, οι πολιτιστικές πολιτικές θα πρέπει να δημιουργούν συνθήκες που

συμβάλλουν στην παραγωγή και διάδοση διαφόρων μορφών πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών, μέσω των πολιτιστικών βιομηχανιών που διαθέτουν τα μέσα να καθιερωθούν σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο. Εναπόκειται σε κάθε κράτος, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις διεθνείς υποχρεώσεις του, να προσδιορίζει την πολιτιστική πολιτική του και να την εφαρμόζει με τα μέσα που θεωρεί ενδεδειγμένα, είτε παρέχοντας επιχειρησιακή υποστήριξη είτε θεσπίζοντας κατάλληλους κανονισμούς.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

ΑΡΘΡΟ 10 Ενδυνάμωση της ικανότητας δημιουργίας και διάδοσης σε παγκόσμιο επίπεδο

Στο πλαίσιο των τρεχουσών ανισοροπιών στις ροές και τις ανταλλαγές πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών σε παγκόσμιο επίπεδο, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η διεθνής συνεργασία και αλληλεγγύη με σκοπό να μπορούν όλες οι χώρες, ιδίως οι αναπτυσσόμενες χώρες και οι χώρες σε μεταβατικό στάδιο, να δημιουργήσουν πολιτιστικές βιομηχανίες που να είναι βιώσιμες και ανταγωνιστικές σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

ΑΡΘΡΟ 11 Δημιουργία συμπράξεων μεταξύ του δημόσιου τομέα, του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών

Οι δυνάμεις της αγοράς από μόνες τους δεν μπορούν να εγγυηθούν την προστασία και προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας, η οποία αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα για την αειφόρο ανθρώπινη ανάπτυξη. Από αυτή την άποψη, πρέπει να επαναβεβαιωθεί η υπεροχή της δημόσιας πολιτικής, σε σύμπραξη με τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών.

ΑΡΘΡΟ 12 Ο ρόλος της of UNESCO

Η UNESCO, δυνάμει της εντολής και των λειτουργιών της, είναι υπεύθυνη:

α. Να προωθεί την ενσωμάτωση των αρχών που διατυπώνονται στην παρούσα Διακήρυξη στις αναπτυξιακές στρατηγικές που καταρτίζονται εντός των διαφόρων διακυβερνητικών φορέων,

β. Να αποτελεί σημείο αναφοράς και forum ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των κρατών, των διεθνών κυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανισμών, της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα, για την από κοινού επεξεργασία του εννοιολογικού πλαισίου, των στόχων και των πολιτικών που ευνοούν την πολιτιστική πολυμορφία,

γ. Να πραγματοποιεί τις δραστηριότητές της για τη θέσπιση προδιαγραφών, την ευαισθητοποίηση και την ανάπτυξη ικανοτήτων σε τομείς που σχετίζονται με την παρούσα Διακήρυξη εντός του πεδίου αρμοδιότητάς της,

δ. Να διευκολύνει την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης, τα βασικά σημεία του οποίου επισυνάπτονται στην παρούσα Διακήρυξη.

**ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΤΗΣ UNESCO ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΑ**

- Τα κράτη-μέλη δεσμεύονται να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την ευρεία διάδοση της “Οικουμενικής Διακήρυξης της UNESCO για την Πολιτιστική Πολυμορφία” και να ενθαρρύνουν την αποτελεσματική εφαρμογή της, ιδίως συνεργαζόμενα προκειμένου να επιτύχουν τους εξής στόχους:
1. Να εμβαθύνουν το διεθνή διάλογο περί ζητημάτων που άπτονται της πολιτιστικής πολυμορφίας, ιδίως όσον αφορά τις διασυνδέσεις της με την ανάπτυξη και την επίδρασή της στη χάραξη πολιτικής, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, εξετάζοντας ιδίως τη σκοπιμότητα διεθνούς νομικού κειμένου για την πολιτιστική πολυμορφία.
 2. Να προωθήσουν τον προσδιορισμό αρχών, προδιαγραφών και πρακτικών, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, καθώς και μορφές ευαισθητοποίησης και πρότυπα συνεργασίας, που συμβάλλουν τα μέγιστα στην προστασία και προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας.
 3. Να καλλιεργήσουν την ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών για τον πολιτιστικό πλουραλισμό, προκειμένου να διευκολύνουν, σε πολυμορφικές κοινωνίες, την ένταξη και συμμετοχή προσώπων και ομάδων από διαφορετικό πολιτιστικό υπόβαθρο.
 4. Να σημειώσουν περαιτέρω πρόοδο όσον αφορά την κατανόηση και αποσαφήνιση του περιεχομένου των πολιτιστικών δικαιωμάτων ως αναπόσπαστου μέρους των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
 5. Να προστατεύουν τη γλωσσική κληρονομιά της ανθρωπότητας και να παρέχουν στήριξη στην έκφραση, τη δημιουργία και τη διάδοση στο μεγαλύτερο δυνατό αριθμό γλωσσών.

6. Να ενθαρρύνουν τη γλωσσική πολυμορφία – παράλληλα με το σεβασμό για τη μητρική γλώσσα – σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, όπου αυτό είναι δυνατόν, και να προωθούν την εκμάθηση περισσότερων της μίας γλωσσών από μικρή ηλικία.
7. Να προωθούν μέσω της εκπαίδευσης την ευαισθητοποίηση για τη θετική αξία της πολιτιστικής πολυμορφίας και να βελτιώνουν, για το σκοπό αυτό, το σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών και την εκπαίδευση των διδασκόντων.
8. Να ενσωματώνουν, όπου αρμόζει, παραδοσιακές παιδαγωγικές μεθόδους στην εκπαιδευτική διαδικασία προκειμένου να διατηρούν και να αξιοποιούν πλήρως τις πολιτιστικά πρόσφορες μεθόδους επικοινωνίας και μετάδοσης της γνώσης.
9. Να ενθαρρύνουν τον “ψηφιακό αλφαριθμητισμό” και να εξασφαλίζουν μεγαλύτερη δεξιοτεχνία στις νέες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνίας, οι οποίες θα πρέπει να θεωρούνται τόσο εκπαιδευτικοί τομείς όσο και παιδαγωγικά εργαλεία που μπορούν να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών υπηρεσιών.
10. Να προωθούν τη γλωσσική πολυμορφία στον κυβερνοχώρο και να ενθαρρύνουν την οικουμενική πρόσβαση μέσω του παγκόσμιου δικτύου σε όλες τις πληροφορίες που ανήκουν στο δημόσιο τομέα.
11. Να αντιμετωπίζουν το ψηφιακό χάσμα, σε στενή συνεργασία με τους αρμόδιους οργανισμούς του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, βελτιώνοντας την πρόσβαση των αναπτυσσόμενων χωρών στις νέες τεχνολογίες, βοηθώντας τις στην εκμάθηση των τεχνολογιών πληροφοριών και διευκολύνοντας την ψηφιακή διάδοση ενδογενών πολιτιστικών προϊόντων και την πρόσβαση αυτών των χωρών στους εκπαιδευτικούς, πολιτιστικούς και επιστημονικούς ψηφιακούς πόρους που είναι παγκοσμίως διαθέσιμοι.
12. Να ενθαρρύνουν την παραγωγή, προστασία και διάδοση διαφοροποιημένου περιεχομένου στα μέσα και τα παγκόσμια δίκτυα

πληροφοριών και, για το σκοπό αυτό, να προωθούν το ρόλο των δημόσιων ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών για την ανάπτυξη οπτικοακουστικών παραγωγών καλής ποιότητας, ιδίως καλλιεργώντας τη δημιουργία συνεργατικών μηχανισμών για τη διευκόλυνση της διανομής τους.

13. Να διαμορφώνουν πολιτικές και στρατηγικές για τη διατήρηση και την ενίσχυση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, ιδίως της προφορικής και της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, και για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών.
14. Να σέβονται και να προστατεύουν τις παραδοσιακές γνώσεις, ιδίως των αυτοχθόνων λαών, να αναγνωρίζουν τη συμβολή των παραδοσιακών γνώσεων, ιδίως όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαχείριση των φυσικών πόρων, και να καλλιεργούν συνέργιες μεταξύ της σύγχρονης επιστήμης και των τοπικών γνώσεων.
15. Να καλλιεργούν την κινητικότητα των δημιουργών, των καλλιτεχνών, των ερευνητών, των επιστημόνων και των διανοούμενων και την ανάπτυξη διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων και συμπράξεων, προσπαθώντας παράλληλα να διατηρούν και να βελτιώνουν το δημιουργικό δυναμικό των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών σε μεταβατικό στάδιο.
16. Να διασφαλίζουν την προστασία των πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων προς όφελος της ανάπτυξης της σύγχρονης δημιουργικότητας και της δίκαιης αμοιβής του δημιουργικού έργου, υποστηρίζοντας παράλληλα το δημόσιο δικαίωμα πρόσβασης στον πολιτισμό, σύμφωνα με το Άρθρο 27 της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.
17. Να συνδράμουν στη δημιουργία ή την ενίσχυση πολιτιστικών βιομηχανιών στις αναπτυσσόμενες χώρες και τις χώρες σε μεταβατικό στάδιο και, για το σκοπό αυτό, να συνεργάζονται για την

ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών και δεξιοτήτων, ενισχύοντας τη δημιουργία βιώσιμων τοπικών αγορών και διευκολύνοντας την πρόσβαση στα πολιτιστικά προϊόντα αυτών των χωρών στην παγκόσμια αγορά και τα διεθνή δίκτυα διανομής.

18. Να αναπτύσσουν πολιτιστικές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων επιχειρησιακής υποστήριξης και/ή των κατάλληλων ρυθμιστικών πλαισίων, σχεδιασμένες για να προωθούν τις αρχές της παρούσας Διακήρυξης, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις κάθε κράτους.
19. Να συμπεριλαμβάνουν όλους τους τομείς της κοινωνίας των πολιτών στη χάραξη δημόσιων πολιτικών που αποσκοπούν στην προστασία και την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας.
20. Να αναγνωρίζουν και να ενθαρρύνουν τη συμβολή που μπορεί να έχει ο ιδιωτικός τομέας στη βελτίωση της πολιτιστικής πολυμορφίας και να διευκολύνουν, για το σκοπό αυτό, τη δημιουργία forum διαλόγου μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Τα κράτη-μέλη συστήνουν στο Γενικό Διευθυντή να λάβει υπόψη τους στόχους που παρατίθενται στο παρόν Σχέδιο Δράσης κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων της UNESCO και να το γνωστοποιήσει στους οργανισμούς του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών και σε άλλους ενδιαφερόμενους διακυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς οργανισμούς, προκειμένου να βελτιωθεί η συνέργια των δράσεων υπέρ της πολιτιστικής πολυμορφίας.

Αθήνα, 21.10.2011

Ακριβής μετάφραση από τα αγγλικά

Η μεταφράστρια Ελένη Δημητρίου